

Český krkonošský spolek SKI Jilemnice

110 let činnosti spolku

www.skijilemnice.cz

Vydáno u příležitosti vyhlášení ankety „Král bílé stopy 2004“

Na závěr 110. sezóny

Podle mého soudu by nemělo velký smysl, abych se znovu rozepisoval o Jilemnici jako „kolébce českého lyžování“, hraběti Janu Harrachovi a prvních lyžích či o vzniku našeho prvního samostatného lyžařského spolku. Zkusím se proto na 110 sezón českého krkonošského spolku Ski v Jilemnici podívat z jiného úhlu.

Nedávno se mě jeden student zeptal, co je to tradice a jaký má vlastně smysl. Odpověděl jsem mu jednoduše: skutečná tradice je značkou dobré kvality, výrazem toho, že práce, kterou konáme, má natolik hluboký smysl, že se jí vyplatí předávat z generace na generaci.

A nejen to. Tradice vyjadřuje úctu k práci našich předků a zároveň obsahuje závazek v této práci pokračovat. Když naši předkové zahajovali první lyžařskou sezónu, nečinili tak s pompou a snad ani s vědomím, že by činili něco mimořádného. Přistupovali k ní ale s vědomím, že se před nimi otvírá dosud netušená možnost, jež jim vedle radosti ze sportu dává i nové šance sociální i ekonomické. Snažili se proto „úkol sobě svěřený“ vykonat poctivě a odpovědně a bez velkých slov záhy pozdvihli náš bílý sport na mimořádnou úroveň. Mnozí se dožili chvíl, kdy si nová, meziválečná generace, dále zvyšující úroveň našeho lyžování, začala uvědomovat, že v Jilemnici vznikla nádherná tradice pozoruhodná nejenom v národním, ale i evropském kontextu. Ne náhodou se v té době zrodila myšlenka vybudovat ve zdejším muzeu expozici dějin lyžování a jako vzácné relikvie se začaly opatřovat nejstarší spolková kniha, prapor, medaile i odznaky. A byla to právě hluboká a skvělá tradice, jež později místnímu spolku pomohla přežít kruté chvíle války a neradostná padesátá léta, kdy se ČKS Ski málem rozpustil v šedi sjednocené tělovýchovy.

Nedávno jsme vstoupili do Evropské unie: Podle mnoha politiků jsme se vrátili do Evropy. Politicky jistě, ale v oblasti lyžování (a sportu či kultury vůbec) se tak nestalo, ani stát nemohlo, neboť tady jsme z Evropy nikdy neodešli.

A tak nám tradice sama dává odpověď na dnes často kladenou otázku, jak se chovat ve sjednocené Evropě: nabídněme jí svůj osobitý přínos. Musíme jej ovšem dobře znát, rozvíjet a zkvalitňovat. 110 sezón jilemnického spolku v tom představuje jednu ze skvělých šancí.

PaeDr. Jan Luštinec ředitel Krkonošského muzea v Jilemnici

110. výročí ČKS SKI Jilemnice je nejlepší příležitostí k oslavám a blahopřáním mnoha a mnoha gratulantů. Ráda se k nim připojuji jednak za svou osobu i jako zástupce města.

O našem městě Jilemnici se říká, že je kolébkou lyžování, a já věřím, že s úctou i vážností se o ní v souvislosti s lyžováním bude mluvit i v budoucnosti. Máme přece v Jilemnici na školách sportovní třídy s lyžařským zaměřením. Ať je to Základní škola Komenského, a nebo Sportovní internátní

gymnázium. Činnost a rozvoj lyžařského sportu i jeho investiční projekty řídí výbor ČKS SKI Jilemnice s partou obětavých dobrovolníků, ochotných nezištně pomoci kdekoliv a kdykoliv je třeba. Pro další úspěšná léta ČKS SKI je třeba popřát všem jeho členům hodně zdraví, energie a nezištného přátelství.

Mgr. Jaroslava Kunátová, starostka Města Jilemnice

Již plných 110 let kreslí v zimě jilemničtí „skiáci“ stopy na bílé stráně v okolí svého rodného města. Zprvu nestejněměrné, protkané řadou proláklín a „lavorů“ různé velikosti, způsobených neumělou jízdou, postupně zdokonalované jak technikou použitých lyží, tak úpravou terénu, až do dnešních „stopařem“ vybroušených stop a rolbou upravených tratí.

Historie Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice psaná společně se stopami na sněhu je dlouhá, často veselá, mnohdy strastiplná, ale hlavně slavná. Bylo o ní napsáno již mnohé a vydala se řada různých příruček a publikací. Cílem našeho almanachu je vybrat jen několik zajímavých okamžiků z dějin spolku, zveřejnit některá fakta, která souhrnně publikována ještě nebyla, a ukázat nejdůležitější momenty z posledních let činnosti.

Mgr. Nad'a Jindřišková

Historie založení ČKS SKI Jilemnice

15. 4. 1894 se sešlo 16 lyžařů pod vedením Jana Buchara a zrodila se myšlenka založení lyžařského spolku.

1894 tento rok byl ve znamení organizačních příprav založení spolku.

15. 4. 1895 byly schváleny stanovy ČKS SKI Jilemnice.

25. 10. 1895 se uskutečnila první valná hromada, kde byl ustaven první předseda spolku pan Rudolf Kazda a ustaven první výbor ve složení: František Mládek – místopředseda, další členové – Václav Bartoň, Ignác Bedrník, Jan Buchar, Oldřich Hrubý, Otakar Hrubý, Václav Lorenc, Jan Lukeš ml., ing. František Reich a Václav Voves.

Předsedové ČKS SKI Jilemnice:

1895–1898	Kazda Rudolf
1899–1901	Hrubý Oldřich
1901	Hevera Karel
1902	Hrubý Oldřich
1902–1919	Buchar Jan
1920	Bedrník Hynek
1920–1924	Buchar Jan
1925	Tureček Jiří
1926–1927	Buchar Jan
1928–1941	Holub Otakar
1942–1944	Krčan Zdeněk
1945	Mečíř Václav
1946–1947	Holub Otakar
1948–1949	Bukovský Josef
1950	Mečíř Václav
1951–1960	Motyčka Josef
1961–1987	Kracík Stanislav
1988–2000	Vejnar Josef
2000–	Henych Stanislav

Fakta z historie

24. března 1913 – VIII. mezinárodní lyžecký závod distanční na 50 kilometrů.

Při tomto závodě se stala tragédie, při které zahynul Bohumil Hanč a jeho přítel Václav Vrbata.

Bohumil Hanč se narodil na Benecku 19. 11. 1886, Václav Vrbata se narodil v Kruhu u Jilemnice 11. 10. 1885.

Mohyla k uctění památky byla vybudovaná na Zlatém návrší v roce 1925 ve spolupráci ČKS SKI Jilemnice a ČSK Hradec Králové.

1961 bylo na atletickém stadionu vybudováno 1 km dlouhé osvětlené kolečko pro trénink na sněhu (jako první v tehdejší ČSSR)

8. ledna 1962 byl uspořádán první lyžařský závod při umělém osvětlení

1968 byl poprvé uspořádán závod v běhu do vrchu Jilemnice – Žalý

1974 získal spolek první sněžný skútr na úpravu lyžařských tratí

1975/76 byly na Benecku vybudovány nové lyžařské tratě se zázemím šaten a garáže pro lyžařskou techniku na úpravu tratí

10. října 1976 byla slavnostně otevřena asfaltová dráha pro kolečkové lyže na Hraběnce a bylo současně vybudováno nové zázemí šaten a garáží

2001 byl uskutečněn závod Jilemnice – Žalý na nové trati se startem na náměstí a s novým, věčně putovním pohárem

3. února 2002 byla slavnostně otevřena nová, 12,5 km dlouhá turistická trať okolo Jilemnice „Bud' fit”

Sportovní třídy při 1. základní škole Komenského

Ve školním roce 1964–65 byla experimentálně otevřena sportovní třída pro běh na lyžích pod vedením Karla Štočka.

Ve školním roce 1972–73 byly sportovní třídy ministerstvem školství ustanoveny oficiálně.

Sportovní gymnázium

Ve školním roce 1976–77 bylo neoficiálně a pokusně otevřeno sportovní gymnázium pod vedením tehdejšího ředitele PhDr. Josefa Jecha.

Ve školním roce 1981–82 byla oficiálně zřízena Internátní sportovní škola při Gymnáziu v Jilemnici ministerstvem školství.

Členská základna

1894 rok založení – 16 členů

1913 131 členů – z toho 118 členů činných, 12 členů přispívajících, 1 člen čestný

2000 147 členů a funkcionářů – z toho 42 žáků, 36 dorostenců, 69 dospělých

2004 280 závodníků, funkcionářů a příznivců – 47 žáků, 42 dorostenců, 19 dospělých závodníků, 71 rozhodčích a trenérů, 101 pomocníků a příznivců

Vývoj názvu Českého krkonošského spolku SKI JILEMNICE

1894 – vznikl spolek pod názvem Český krkonošský spolek SKI Jilemnice

Tento název se udržel dlouhá léta. Činnost nepřerušila ani druhá světová válka a protektorát v letech 1938 - 1945, ale činnost spolku byla značně omezena (pořádala pouze závody pro mládež).

1948 – V létě jsou odvoláni funkcionáři ČKS SKI.

1949 – k prvnímu lednu tohoto roku je zrušen název ČKS SKI Jilemnice a je nahrazen názvem Tělovýchovná jednota Sokol Technolen Jilemnice - lyžařský oddíl.

1952 – Vládní a stranické orgány KSČ rozhodly o tom, že sport se bude organizovat po odborářské linii. Od tohoto roku název: DSO Slovan Jilemnice - lyžařský oddíl.

V tomto roce vznikly v Jilemnici tyto odborářské oddíly tělovýchovy: DSO Slovan, DSO Jiskra, DSO Dynamo, DSO Spartak a DSO Tatran. Ale již v dalším roce se zrušila odborářská tělovýchova jako stěžejní a v Jilemnici se tělovýchova sloučila pod název Slovan.

1953 – TJ Slovan Jilemnice - lyžařský oddíl

1966 – V době politického uvolňování je povoleno lyžařskému oddílu používat zkratku „SKI”.

TJ Slovan Jilemnice - lyžařský oddíl SKI

1970 – V rámci reorganizace ČSTV se mění název tělovýchovné jednoty a vypouští se název Slovan - vzniká název „Tělovýchovná jednota Jilemnice”. TJ Jilemnice - lyžařský oddíl SKI

1989 – Po „sametové revoluci” dochází k výrazným politickým změnám. Týkají se i tělovýchovy. Lyžaři v Jilemnici se dočkali návratu k původnímu historickému názvu.

1992 – Český krkonošský spolek SKI Jilemnice

Dne 17. 6. 1992 získal ČKS SKI Jilemnice svoji právní subjektivitu a tím se naprosto osamostatnil a vystoupil z Tělovýchovné jednoty Jilemnice.

Na základě podkladů Oldřicha Hrubého sepsal Stanislav Henych v květnu 2001.

Tragédie Hanče a Vrbaty

Každoročně pietně vzpomínáme společně s Horskou službou na jednu z největších tragédií v historii lyžařského sportu – smrt Mistra lyžaře Bohumila Hanče a jeho kamaráda Václava Vrbaty při závodě v běhu na lyžích na 50 km o Mistrovství Království českého 24. 3. 1913.

Odhalení pamětní desky Bohumila Hanče

Dne 1. 11. 2000 byla odhalena pamětní deska Mistra lyžaře Bohumila Hanče na domě, kde žil a odkud také odešel 24. 3. 1913 ke svému poslednímu tragickému závodě v běhu na lyžích. Desku nechalo zhotovit Město Jilemnice. Slavnostního odhalení se zúčastnilo přes 70 lidí.

Na fotografii zleva: Alex Makarius (majitel domu), Jenka Šírová (vnučka B. Hanče), Pavel Hanč (vnuk B. Hanče), Stanislav Henych (předseda ČKS SKI Jilemnice).

Doprovodnou akcí odhalení pamětní desky B. Hanče byla beseda s olympioniky LOH v Sydney 2000 a poděkování zasloužilým členům ČKS SKI Jilemnice za dlouholetou a obětavou práci, kterou přispěli k rozvoji českého lyžařského sportu.

100 let SLČR

ČKS SKI Jilemnice byl jedním ze tří zakládajících členů svazu lyžařů, který v roce 2003 oslavil 100 let od svého vzniku. U příležitosti oslav v pražském Karolínu převzali z rukou prezidenta svazu Romana Kumpošta a předsedy olympijského výboru Milana Jiráska pamětní medaili za celoživotní činnost v lyžování kromě jiných i Eva Kracíková a Václav Mečíř.

90 let tragédie na Zlatém návrší

ČKS SKI Jilemnice uspořádal slavnostní vzpomínkový večer Hanče a Vrbaty, kterého se zúčastnili vítězové závodů o Mistrovství v běhu na 50 km přejmenovaných v roce 1923 po tragédii na Hančův memoriál.

Současná činnost, závody

Hlavní činností lyžařského spolku je závodní činnost. S ní je spojena starost o lyžařské závodníky od těch nejmenších, přes žactvo a dorost až po dospělé a pořádání závodů od lokálních až po mezinárodní.

Lízátkové závody

Pravidelnou akcí spolku SKI je každoroční pořádání „Lízátkových závodů“ pro nejmenší lyžaře. Předstartovní horečka a první krůčky na lyžích, občas provázené slzičkami na krátké trati, i obrovskou radostí z odměny v cíli, zažil ne jeden pozdější reprezentant ČR.

Běh do vrchu Jilemnice–Žalý

U příležitosti 34. ročníku v roce 2001 byl vyroben nový putovní pohár ve tvaru rozhledny na Žalém. Start závodu a vyhlášení výsledků byly přesunuty na Masarykovo náměstí, kde současně probíhají závody pro žákovské kategorie a náborový lízátkový běh pro předškolní děti.

Rekordní fakta z historie jilemnického spolku hodna zápisu do Guinnessovy knihy rekordů !!!

Obrovským úspěchem a oceněním práce jilemnických trenérů byly ZOH 1998 v japonském Naganu. Ve výpravě na ZOH bylo 16 členů, kteří začínali svou kariéru jako žáci sportovních tříd při I. ZŠ v Jilemnici, nebo zdokonalovali své lyžařské umění jako studenti Sportovního gymnázia v Jilemnici. Tak malé šestitisícové podkrkonošské městečko mělo na ZOH rekordní účast, kterou stěží překoná nejen jiné české, ale i světové město.

Zdeněk Vítek – biatlon
Jiří Holubec – biatlon
Eva Háková – biatlon
Kateřina Losmanová – biatlon
Irena Vedralová – biatlon
Jan Matura – severská kombinace
Michal Doležal – skok
Jana Šaldová – běh
Jan Pecka – LOB ukázkový sport
Tomáš Kos – asistent trenéra mužů – biatlon
Zdeněk Hák – asistent trenéra žen – biatlon
Zdeněk Vejnar – trenér muži – biatlon – Rakousko
Jan Pešina – servis – běh
MUDr. Martin Koldovský – lékař výpravy
Mezinárodní tábor mládeže při ZOH:
Jana Mikulová
Tomáš Slavík

Lyžařská turistická trasa „Bud' fit“

Slavnostní otevření lyžařské turistické trasy „Bud' fit“ se uskutečnilo 3. února 2002 za účasti starosty města Jilemnice Václava Hartmana, ředitele Sportovního centra Jilemnice Jaroslava Horniga a předsedy spolku ČKS SKI Jilemnice Stanislava Henycha. Jako první vyjeli na trasu členové spolku historického lyžování v Dolní Branné.

Lyžařský vlek Kozinec – historie – fakta

Myšlenka – s nápadem postavit vlek na Kozinci, aby byl zdrojem příjmů ČKS SKI Jilemnice, přišli pánové Josef Vejnar a Jiří Rázek již v roce 1996.

Finanční rozvaha – tuto udělali pánové Josef Vejnar, Ctibor Dattel a Jiří Rázek.

Rozhodnutí o koupi – starší vlek nebylo možné koupit na leasing. Vzhledem k požadavkům majitelů pozemků byla vybrána nejlevnější nabídka vleku Tatrapoma z Kežmaroku.

Zahájení výstavby – v říjnu 1997, v prosinci 1997 se stavba kolaudovala. Na podzim 1999 potom bylo vybudováno zázemí – bufet a sociální zařízení.

Provoz – první dvě sezóny s velkými organizačními problémy a snahou provozovat vlek dobrovolně, což byla zásadní chyba v úvahách.

Postupným jednáním se nakonec došlo k závěru, že bude nejpřijatelnější převést vlek na Město Jilemnice. Na odpuštění stavební půjčky 500 000.– Kč a úroků bylo třeba podepsat smlouvu o spolupráci mezi ČKS SKI a Městem Jilemnice na 10 let, kde se SKI zavazuje k bezplatné pomoci při různých akcích.

Vlek byl Městu Jilemnice předán darovací smlouvou ze dne 14. 12. 2001 a smlouva o spolupráci mezi ČKS SKI Jilemnice a Městem Jilemnice byla schválena městským zastupitelstvem dne 4. 9. 2002.

Kolečková dráha na Hraběnce

Dne 10. října 1976 byla slavnostně otevřena asfaltová dráha pro běh na kolečkových lyžích. Byla vybudována v průběhu léta za brigádnické pomoci „skiáků” nákladem 1 040 000,– Kč.

Nové běžecké tratě na Benecku

V průběhu let 1975–76 byly vybudovány na Benecku nové tratě, šatny a garáž pro techniku. Členové spolku, rodiče a přátelé lyžování zde odpracovali 7 400 brigádnických hodin. Celá akce proběhla za účinné pomoci obecního úřadu Benecko. Celá stavba měla hodnotu 320 000,– Kč.

Vážení a milí Skiáci,

letos slavíme 110 let naší činnosti a tímto almanachem bychom chtěli stručně připomenout některé mezníky novodobé historie. Převzali jsme od našich předchůdců odkaz, ve kterém se snažíme pokračovat. Není to jednoduché a nejde jenom o rok oslav a vzpomínání, ale chceme i ukázat, co všechno děláme a čeho chceme v budoucnosti dosáhnout.

V novodobé historii se nám daří udržovat tradici pořádání závodů na všech úrovních – od Lízátkových přes mezižupní, celostátní až po mistrovství ČR. Ve spolupráci se sportovními třídami a sportovním gymnáziem vychováváme novou a novou mládež, která drží prapor úspěšnosti našeho spolku stále dostatečně vysoko.

Co bylo vytvořeno a co se událo v novodobé historii? V roce 1961 bylo na atletickém stadionu vybudováno (v tehdejší ČSSR jako první) 1 km dlouhé osvětlené kolečko pro trénink na sněhu a 8. ledna 1962 na něm byl uspořádán první závod při umělém osvětlení.

Od roku 1966 se naše družstvo dospělých nepřetržitě účastnilo 1. ligy smíšených družstev. Ve školním roce 1972–73 byly oficiálně zřízeny sportovní třídy na I. ZŠ Komenského. V návaznosti na sportovní třídy při ZŠ bylo ve školním roce 1981–82 otevřeno i sportovní gymnázium. Mezníkem byl rok 1974, kdy náš spolek získal první sněžný skútr na úpravu lyžařských tratí, což posunulo trénink opět o kousek dále. V letech 1975–76 byly na Benecku vybudovány nové lyžařské tratě se zázemím šaten a garáže pro lyžařskou techniku na úpravu tratí. Dne 10. října 1976 byla slavnostně otevřena dráha pro kolečkové lyže na Hraběnce, která umožnila nové a lepší tréninkové možnosti. Současně bylo v tomto roce vybudováno i nové zázemí šaten a garáží. Od roku 1968 se pravidelně běhá závod do

vrchu Jilemnice–Žalý. Od roku 2001 má novou podobu se startem na náměstí a s novým věčně putovním pohárem. V zimě 2001/02 byla slavnostně otevřena nová 12,5 km dlouhá turistická trať okolo Jilemnice „Bud' fit“, která je pravidelně upravována rolbou. V létě 2003 bylo opět opraveno a vylepšeno zásadním způsobem zázemí tratí v areálu na Hraběnce.

Bohužel, za 110 let činnosti se nám nepodařilo zabezpečit spolkovou klubovnu, abychom mohli říci - tady jsme doma. A to je náš úkol do budoucna – vybudovat si objekt, kde bychom se mohli scházet a pracovat v duchu dlouholeté tradice spolku. Dalším přáním je i obnova tréninkové dráhy na kolečkové lyže.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem závodníkům, trenérům, rozhodčím, funkcionářům a všem ostatním, kteří se aktivně a nezištně podíleli na rozvoji spolku, a popřát nám všem „skiákům“ do dalších let hodně zdraví, síly a elánu v pokračování započaté práce v budování slavné historie spolku.

„Ať to frčí!“

Stanislav Henych, předseda ČKS SKI Jilemnice